

Šiuolaikinės mokyklos centro strategija 2012 - 2017 mokslo metams

Šiuolaikinės mokyklos centro dalininkai:

Vytis Buivydavičius

Arūnas Dikčius

Strategija parengta:

2012 09 03

Ižanga

Šiuolaikinės mokyklos centro istorija prasideda 1992 metais, kai šalia valstybinės įstaigos *Muzikos švietimo centro* buvo įkurta ikimokyklinė studija „Gama“, vėliau išaugusi į pradinę ir pagrindinę mokyklą. 2002 metais biudžetinė įstaiga Muzikos švietimo centras pertvarkyta į Viešąją įstaigą – Šiuolaikinės mokyklos centrą (ŠiMC). 2006 metais struktūrinis mokyklos kūrimo („augimo“) etapas užbaigtas: išleista pirmoji ŠiMC abiturientų laida. Kita vertus, mokyklos kaip bendruomenės kūrimą dauguma mokinių, jų tėvų, mokytojų, vadovų suvokia kaip niekad nesibaigiančias pastangas reaguoti į nūdienos gyvenimo iššūkius, kartais juos vejantis, o kartais numatant. ŠiMC strategija buvo kuriama ir kuriasi kiekvieną dieną: kalbant su mokiniu, norinčiu mokytis Šiuolaikinės mokyklos centre, šeimomis; keičiantis patirtimi su švietimo srityje dirbančiais žmonėmis iš kitų mokyklų ir kitų šalių; mokytojų diskusijose apie mokymo metodus ir konkrečių mokinių savijautą mokykloje.

2012 08 31 Šiuolaikinės mokyklos centras reorganizavosi ir tapo nevalstybine mokykla - tokia, kokia jautėsi ir *de facto* buvo nuo pat savo atsiradimo. Pagrindinės strateginės įstaigos kryptys, svarbiausi ugdymo ir ugdymosi orientyrai lieka iš esmės nepakitę nuo pat mokyklos įsikūrimo:

- Maksimaliai individualizuoti ugdymo turinį, organizacinę patirtį derinant su naujomis ugdymo bei organizavimo idėjomis.
- Orientuotis į bendruosius kognityvinius, praktinius bei socialinius gebėjimus;
- Siekti efektyvios saviugdos - žadinti mokinio motyvaciją, padėti įgyvendinti sau tinkamą mokymosi strategiją, pasinaudoti savo stipriosiomis savybėmis, dirbti su prasminga ir neperkrauta mokymosi medžiaga.
- Ugdyti integralų ir aktualų pasaulio ir aplinkos supratimą, susietą su nūdiena ir asmenine besimokančių patirtimi, užsiėmimų ir projektų pasiūlą formuoti lygiavertišku kalbų, socialinių, gamtos, tikslųjų mokslų, menų, kūno kultūros, verslo, technologijų dalykų principu;
- Ugdyti pozityvias mokyklos kultūros nuostatas, paremtas demokratiškumo, liberalumo, atvirumo, mokyklos tradicijų puoselėjimo ir visiems mokykloje priimtino bendravimo stiliaus principais.

Partnerystė – kaip pagrindinė mokyklos gyvenimo gairė:

Mokytojai

- tobulina savo vadybines kompetencijas;
- dalykinės mokytojų žinios, kaip vertybių bankas, naudojamos dirbant mokytojų-konsultantų komandoje bei kuriant individualias programas.

Mokiniai

- mokymąsi laiko savo, ne mokytojo atsakomybe;
- mokinių įsivertinimas tampa įprasta praktika.

Tėvai ir globėjai

- žino mokyklos veiklos tikslus bei nuostatas ir bendradarbiauja juos įgyvendinant.

ŠiMC bazės plėtra:

- Įgyvendinamas nuolatinio mokyklos aprūpinimo reikiama įranga planas;
- Įgyvendinama ryšių ir partnerystės strategija;
- Didėja darbuotojų atlyginimas

Pasitikėjimo judėti tokia kryptimi teikia suvokimas, kad šiuo metu didesnė dalis anksčiau numatytų tikslų/orientyrų įgyvendinti arba sėkmingai įgyvendinami. Tuomet išivardyta strategijos šerdis – *ugdymo prioritetai* – ir šiuo metu lieka lygiai taip pat aktuali. ŠiMC strategija nuolat papildoma ir tobulinama, atsižvelgiant į naujus Šiuolaikinės mokyklos centro bendruomenės poreikius, iniciatyvas bei iššūkius.

Ugdymo ir veiklos planavimas

- Numatoma remtis ES bendrosiomis švietimo nuostatomis, kurios yra orientuotos ne į mokomųjų dalykų programas, bet į būtinųjų kompetencijų ugdymą.
- Atsižvelgiant į poreikį ugdyti bendruosius gebėjimus ir kompetencijas, numatoma rengti individualias mokymo programas.

Ugdymosi aplinka ir metodai

- Ugdymosi aplinka bus grindžiama pakantumo, fizinės ir psichinės saugos, kūrybiškumo skatinimo bei individualizavimo principais.
- Apie 30% mokomojo proceso bus organizuojama ne mokyklos patalpose.
- Apie 60% gamtamokslinės srities užsiėmimų vyks praktinių atradimų ir bandymų keliu, taip pat naudojant virtualių (skaitmeninių) aplinkų (laboratorijų) galimybes
- Atsižvelgiant į dalyko specifiką, darbas grupėse bus kaitaliojamas su individualiu darbu.
- Bus taikomos mišraus amžiaus grupių mokymosi metodai.
- Bus kreipiamas didesnis dėmesys į efektyvaus darbo gebėjimų ugdymą (planavimas, savarankiškumas, nuoseklumas ir kt.).
- Bus pripažįstami įvairūs individualūs mokymosi stiliai ir su tuo susijusi veiklos vertinimo kultūra.
- Pačių mokinių veiklos įšivertinimas taps įprasta mokomojo proceso dalimi.
- Informacinės technologijos bus naudojamos įvairiose mokomojo proceso dalyse (informacijos paieška, analizė, ataskaitos, vertinimas, rezultatų sklaida ir pan.), bus diegiami nuotolinio mokymo metodai.

Žmonių kompetencijos ir tobulinimasis

- Išskirtinės ŠiMC personalo kompetencijos bus siejamos su atsakingumu, kūrybingumu, gebėjimu dirbti grupėje, tolerancija, vaiko, kaip asmenybės suvokimu, dalyvavimu mokyklos gyvenime ir jos kūrime.
- Gebėjimas bendrauti bent viena užsienio kalba ir visuotinis kompiuterinis raštingumas leis pedagogams dalyvauti bendruose ES šalių kvalifikacijos tobulinimo, mokomuosiuose projektuose.
- Personalo kvalifikacijos tobulinimas bus siejamas su motyvacija kolegoms bendrauti ir bendradarbiauti (tęstiniai seminarai pasirinktomis temomis, diskusijos, kelionės, vakarėliai).

Partneriai ir ryšiai (vidiniai ir išoriniai)

- Vidiniai ryšiai traktuojami kaip visų ugdymo proceso grandžių koordinuota veikla ir efektyvus bendradarbiavimas, įtraukiantis mokinius, mokytojus, tėvus, vadovus.
- Numatoma skatinti naujų ryšių atsiradimą nepamokinėse veiklose (sporto varžybos, atviri seminarai, mokinių ir mokytojų konferencijos, klubai ir t.t.).
- ŠiMC atviras socialiniams partneriams iš Lietuvos ir kitų šalių (bendra veikla, projektai, apsikeitimų mokiniais programos ir pan.);
- ŠiMC, skatindamas įtraukti į mokymo procesą išorinius partnerius, stengsis išnaudoti aplinkos teikiamas galimybes (sutartys su Š.Marčiulionio krepšinio akademija, Vaiko raidos centru)

ŠiMC situacijos analizė

Išorinių veiksnių analizė

Politiniai ir teisiniai veiksniai

Galimybės: ŠiMC turi partnerių, suinteresuotų bendradarbiauti, išbandyti naujoves, aktualias Lietuvos švietimo kaitai, todėl ŠiMC ugdymo programose radosi įvairūs šio bendradarbiavimo inicijuoti projektai - eksperimentinės patikros, nauja informacinio raštingumo programa, mokyklos kultūrai tirti skirtas projektas, kuriamas įvertinimo modelis pagal bendrąsias kompetencijas ir kiti sumanymai. Šiuo atveju ŠiMC kaip netipinė įstaiga, lanksčiai ir greitai reaguojanti į pasiūlymus bei platinanti patirtį, yra naudinga šalies mastu, ir toks jos „laboratorinis“ profilis turėtų būti puoselėjamas toliau.

Socialiniai ir demografiniai veiksniai

Galimybės: Mokymosi turinio ar metodų individualizavimo taikymas, atsižvelgus į patirtį, gautą organizuojant mokymą atvykusiems iš svetur vaikams, mišrių šeimų kitakalbiams, ypatingųjų poreikių dėl psichikos ypatumų ar fizinės negalios vaikams. Pastarųjų pasirinkimas mokytis ŠiMC susijęs su tinkama jiems psichologine aplinka, dėl ko net vidurinio išsilavinimo siekimas jiems yra tapęs natūraliu poreikiu realizuoti savo norą mokytis toliau.

Grėsmės: ŠiMC „savo kailiu“ patiria vertybines visuomenės nuostatas, taikomas švietimui, bei su jomis susijusius nesuderinamumus tarp reformuojamojo ugdymo tikslų ir visuomenėje besiformuojančių (susiformavusių?) reikalavimų jaunajai kartai. Mokykla, kurioje įdomu, naudinga ir smagu mokytis ir leisti laiką, akivaizdžiai nedera su mokykla, kuri turi „tinkamai“ parengti mokinius perdėm sudėtingiems brandos egzaminams ir „užtikrinti aukštą žinių lygį“.

Edukaciniai veiksniai:

Galimybės: ŠiMC ieško būdų ugdyti vaikų mokslumą motyvaciją mokymuisi skatinančiais metodais, tačiau nefetišizuoja totalinio konkurso dėl mokslumo rodiklių. ŠiMC deklaruoja ir imasi realizuoti tokias ugdymo nuostatas, kurios iškelia ugdymo, o ne formalių rezultatų reikšmę. Todėl ŠiMC prioritetais tapo mokymosi proceso organizavimo kaita, pasitelkus projektinį mokymą ir nemokyklinę aplinką. Vidurinis ugdymas ŠiMC taip pat savitas – valstybinio plano rėmuose organizuojami kiekvieno individualius poreikius tenkinančios programos ir individualūs mokinių tvarkaraščiai. ŠiMC kolektyvo nuostata nuolatiniam atsinaujinimui – dar vienas išteklių ieškojimams ir atradimams. Tai stipriosios įstaigos pusės ir jomis verta vadovautis ateityje.

Grėsmės: ŠiMC ugdymo prioritetus nelengva derinti su šiandien įprastomis švietimo praktikomis. Ne tik šeimos, kurios būtų pasiruošusios „suteikti kreditą“ tokiai mokyklai (socialinės-demografinės grėsmės), ne tik teisiniai-politiniai galimi nesklandumai, bet, visų pirma, mokytojų komandos, sugebančios ir norinčios dirbti „kitaip“.

Vidinių veiksnių analizė

Stipriosios pusės

- 1) Partnerystės principais paremta veikla – vertinamos vaikų idėjos, įtraukiami tėvai, mokytojai dirba komandomis.
- 2) Aukšta įstaigos reputacija, auganti norinčių lankyti centrą paklausa.
- 3) Paprasta ir nekintanti mokesčių už paslaugas sistema.
- 4) Projektams taikomi aukšti pedagoginiai kriterijai.
- 5) Gerai „susigrojęs“ kolektyvas, sukurtas ŠiMC stilius (tolerancijos ir partnerystės).
- 6) Dalyvaujama viešojo švietimo veikloje (bendradarbiaujama su UNESCO, mokyklomis partnerėmis, UPC, ŠMM ir kt).
- 7) Dalyvaujama visuomenės darnaus vystimosi ir ugdymo tarpdalykinių kompetencijų plėtotės programoje.
- 8) Stiprios meninių projektų organizavimo ir ugdymo tradicijos.

Silpnosios pusės

- 1) Ribotos veiklos plėtros galimybės (daugiausiai dėl patalpų trūkumo).
- 2) Nėra galimybių priimti visus norinčiuosius, prarandami lankytojai
- 3) Trūksta norimo projekcinio ir dalykinio-pamokinio darbo dermės
- 4) Nors ir „susigrojęs“ kolektyvas, bet ne visos geros idėjos laiku realizuojamos
- 5) Nepakankamas dėmesys pedagogų atestacijai
- 6) Reikiamos įrangos įdiegimo problemos (patalpos ir naujos technologijos)
- 7) Dar nepakankamai efektyviai išnaudojamos kompetencijų ugdymo programos galimybės (mokinių mokymui įsivertinti, dalykų programoms)

Galimybės

- 1) Galimybės plėsti veiklą, plėtoti naujas idėjas, siūlant įvairesnes paslaugas, pritraukiant daugiau norinčiųjų mokytis ir bendrauti, užtikrinant finansinį stabilumą.
- 2) Europos sąjungos dokumentuose numatoma visa apimančio mokymo reikšmės augimas.
- 3) Dinamiška pedagogikos mokslų plėtra, įvairios naujos metodikos.
- 4) Auganti tarptautinių ryšių svarba ir bendradarbiavimo galimybės.
- 5) Kintantis jaunų šeimų požiūris į kokybiškų švietimo paslaugų reikšmę.
- 6) Kintantis požiūris į meninį ugdymą (menai - ne vien gabiesiems, mokymosi savo malonumui reikšmės, socialinės jo funkcijos suvokimas).
- 7) Naujųjų mokytojų kvalifikacijos renginių formos ir metodikos (tinkliniai projektai, mainai ir kt.)

Grėsmės

- 1) Reikiamų investicijų trūkumas pastatui ir patalpų įrangai, norint realizuoti numatytas programas.
- 2) Inertiška visuomenės nuomonė apie gero lygio ugdymą, neįvertinantį bendrųjų gebėjimų, bendruomeniškumo vertės ir projekcinio mokymo naudos.
- 3) Nesubalansuota neformalaus ugdymo sistema, valstybės finansavimo prioritetus dažniausiai taikanti gabiųjų meninio ugdymo įstaigoms arba „fasadiniams“ renginiams.
- 4) Nepakankamas naujųjų kvalifikacijos renginių taikymo įdirbis, gerų precedentų trūkumas.

Analizės išvados

1. Būtina veiksmingiau panaudoti turimą intelektualinį ir kokybės vertinimo potencialą priimamiems sprendimams ir pertvarkoms pagrįsti.
2. Plėtoti partnerystę ŠiMC bendruomenės viduje.
3. Plėtoti išorinę partnerystę, inicijuojant ir išitraukiant į tarptautinių mainų ir dalijimosi patirtimi programas.
4. Plėtoti informacinių technologijų panaudojimo galimybes mokytojų ir mokinių veiklai.
5. Plėsti ŠiMC mokymosi aplinką, tiriant plėtros galimybes papildomose, naujose patalpose.
6. Plėtoti mokamas neformalaus švietimo paslaugas vaikų užimtumo bei suaugusiųjų švietimo srityse.
7. Sukurti veiksmingą vidinės atskaitomybės sistemą.

Vizija

Vilniuje 2012 - 2017 metais įvairialypę švietimo veiklą plėtos moderni švietimo įstaiga – Šiuolaikinės mokyklos centras, derinantis formalaus ir neformalaus ugdymo programas, skirtas pradinei, pagrindinei, vidurinei mokyklai, neformalaus mokyklinio amžiaus vaikams bei suaugusiesiems. Dirbantys mokytojai siūlys įdomius ugdymo projektus mokiniams, kitiems mokytojams bei išoriniams partneriams – mokyklų komandoms iš Lietuvos bei Europos šalių, dalyvausiančių „tinkliniuose“ ŠiMC projektuose. Miesto bendruomenei ŠiMC pateiks turiningus meninius renginius – spektaklius, koncertus, parodas.

Misija

Teikti pradinio, pagrindinio ir viduriniojo išsilavinimo bei neformalaus ugdymo paslaugas; diegti šiuolaikinius mokymo metodus savo veikloje; organizuoti tarpmokyklinius ir tarptautinius projektus, skleidžiančius Šiuolaikinės mokyklos centro sukauptą patirtį ugdymo srityje.

ŠiMC prioritetai 2012 – 2017 metams

- Unikali *mokyklos kultūra*, sukurianti tarpusavio pasitikėjimo ir laisvės atmosferą;
- Ugdymo turinio ir būdų visose pedagoginėse situacijose individualizavimas;
- Orientacija į projektines bei modulines praktikas ir ugdymo perkėlimą į nemokyklines aplinkas.